

Ουεσός

ΝΕΑΝΙΚΟ & ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ "ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ"
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019

105

*Καλή χρονιά,
με την ευλογία & τη δύναμη του Σταυρού!*

Νεανικό & Μαθητικό περιοδικό
των ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ
“ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ”

Ταχυδρομική διεύθυνση:
Ισθμός Κορίνθου, Τ.Κ.20100
Τηλ: 27410.29663
www.apostolospavlos.gr

Περίοδος Β΄ Χρόνος ΙΓ΄
(Περίοδος Α΄: 1994-8)

Τεύχος **105** (151)
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019
Συντάσσεται από μαθητές
των Εκπαιδευτηρίων
με την γενική επιμέλεια της
Διεύθυνσης.

Υπεύθυνος ύλης:

Ανδρέας Κουτσόπουλος, φιλόλογος

Εκδότης - Ιδιοκτήτης:

Σύλλογος «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ»
Γέλωνος 9, 11521 Αθήνα
Τηλ: 210- 6443.294
ΤΥΠΟΙΣ: Lithos

ΠΡΟΣΚΗΝΙΑ

- 99 Αληθινά ελεύθεροι
- 101 Δέηση (ποίημα)
- 102 Το βασιλικό ευλογημένο φυτό
- 104 Από ένα παιδικό ημερολόγιο του 1941- '42
- 107 Μαθητεύοντας κοντά στους αγίους
- 108 Εκδηλώσεις Χαράς & Δημιουργίας
- 110 Μια ιστορία από τον Μπουρνόβα
- 113 Απ. Παύλος: Πορεία φωτός & μαρτυρίου (Γ΄)
- 116 Φιλολογική Γωνιά
- 118 Φυσικές επιστήμες: Φυτικό κύτταρο, επιστήμη & καλλιτεχνία
- 119 Οι «Σπίθες» του «Πυρσού»

► *Εικόνα εξωφύλλου* : Προσκύνηση
του τ. Σταυρού στον Παιδικό Σταθμό των
Εκπ/ρίων «Απ. Παύλος»

Η Διεύθυνση & οι Εκπαιδευτικοί των Εκπ/ρίων «Απ. Παύλος»

εύχονται σε όλους τους αναγνώστες

ευλογημένη χρονιά,

με υγεία & πλούσια καρποφορία!

Αληθινά ελεύθεροι

Φίλε και φίλη,

Ο Σεπτέμβριος, ο μήνας που ξεκινούν τα σχολεία, είναι παράλληλα για την Εκκλησία μας η αρχή του εκκλησιαστικού έτους. Η Εκκλησία από τη μια ευλογεί με τον Σταυρό τη σχολική μας ζωή και απ' την άλλη αρχίζει με το εορτολόγιό της να ξετυλίγει την ιστορία της σωτηρίας μας. Τόσο η πορεία στη γνώση, στην οποία κατευθύνει το σχολείο, όσο και προκοπή στην πνευματική ζωή, που εμπνέει η Εκκλησία, στοχεύουν στο να δομήσουν τον χαρακτήρα μας και να μας αναδείξουν ολοκληρωμένες και ελεύθερες προσωπικότητες.

Μαζί μ' αυτά, η 1η του Σεπτέμβρη, η πρώτη δηλ. του έτους, που έχει εδώ και αρκετά χρόνια καθιερωθεί απ' το Οικουμενικό Πατριαρχείο ως Ημέρα Περιβάλλοντος, μας βοηθά να μην ξεχνάμε ότι ο κόσμος στον οποίο ζούμε, όπως κι εμείς οι ίδιοι είμαστε δημιουργήματα του Θεού. Μέσα απ' αυτή την επέτειο μας παροτρύνει η Εκκλησία σε καλή χρήση της ελευθερίας μας, ώστε προστατεύοντας τον κόσμο μας, να προστατέψουμε τελι-

---

Κάθε Μήνα

---

*«Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἧ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε,
καὶ μὴ πάλιν ζυγῶ δουλείας ἐνέχεσθε.»*

(Προς Γαλ. ε, 1)

(Μετάφρ.: Μείνετε λοιπόν σταθεροί στην ελευθερία, την οποία μας χάρισε ο Χριστός και μην ξαναμπαίνετε πάλι κάτω από ζυγό δουλείας.)

κά τον άνθρωπο.

Έχεις συνειδητοποιήσει ότι απ' την καλή χρήση της ελευθερίας μας εξαρτώνται ως ένα βαθμό τα πάντα; Το περιβάλλον και η ισορροπία του, ο άνθρωπος και οι διαπροσωπικές του σχέσεις, η ειρήνη, η δικαιοσύνη και η ενότητα του κόσμου, η σωτηρία των ψυχών μας. Και είναι έτσι δοσμένο απ' τον ίδιο τον Θεό, ώστε να είμαστε εμείς αυτοί που Εκείνος όρισε διαχειριστές της Δημιουργίας Του. Ελεύθεροι να επιλέξουμε την πορεία της.

Μεγάλη η τιμή αλλά και το βάρος να είσαι οικονόμος (διαχειριστής) της Δημιουργίας του Θεού. Μεγάλη όμως και η δύναμη της ελευθερίας που σου χαρίστηκε, αν τη χρησιμοποιήσεις σωστά. «Και τι σημαίνει σωστά;» θα ρωτήσεις. Σημαίνει, με ήθος. Για μας που λέμε ότι είμαστε χριστιανοί δεν νοείται ελευθερία χωρίς ήθος. Όσο κι αν σου φαίνεται δύσκολο να το αποδεχθείς. Ελευθερία χωρίς ήθος, χωρίς όρια, δεν είναι ελευθερία. Αν η ελευθερία δεν έχει όρια, αν μπορείς να κάνεις ό,τι θέλεις, όπου θέλεις, όπως το θέλεις, τότε, για να τη ζήσεις, προϋποθέτει αφόρητη μοναξιά. Μόνο αν ζεις μόνος σου μπορείς να εφαρμόσεις τέτοιες τακτικές. Σ' αυτή την περίπτωση διαγράφεις απ' τη ζωή σου κάθε είδους οικογενειακή, κοινωνική, επαγγελματική σχέση, αφού καθεμιά απ' αυτές απαιτεί θυσίες, υποχωρήσεις και κάθε άλλο παρά την επιλογή της χωρίς όρια ελευθερίας.

Μην ξεχνάς λοιπόν ότι η ζωή μας διέπεται από κανόνες. Οι κανόνες απαιτούν κάποιους να τους περιφρουρούν. Και η τυχόν υπέρβαση ή παραβίασή τους συνιστά λόγο επέμβασης για την επαναφορά στην τάξη. Επίσης, να θυμάσαι –όπως έλεγε ένας σοφός δάσκαλος– ότι ακόμα είσαι στην προπαίδευση. Δεν είσαι ακό-

μα ελεύθερος πολίτης αλλά πολίτης υπό διαμόρφωση. Μαθαίνεις δηλαδή πώς να διαχειρίζεσαι την ελευθερία που σου δόθηκε. Δείξε εμπιστοσύνη σε εκείνους που ο Θεός έταξε στο έργο αυτό, πρώτα στους γονείς και κατόπιν στους δασκάλους σου. Το ενδιαφέρον, οι συμβουλές τους δεν αποσκοπούν στο να περιορίσουν την ελευθερία σου, αλλά στο να τη δυναμώσουν. Η καθημερινή τριβή με αυτά τα πρόσωπα δοκιμάζει με ασφάλεια την ελευθερία σου, τις αντοχές και τα όριά της. Η ευγένεια, η επιείκεια, η αγάπη, η αλληλεγγύη, η ανεκτικότητα, η συνέπεια λόγων και έργων, η επιμονή στο σωστό αλλά και ο έλεγχος, η αποδοκιμασία όπου χρειάζεται είναι στοιχεία που θα διδαχτείς και τα οποία σφυρηλατούν και χαλυβδώνουν την ελευθερία σου, ενώ μετριάζουν το βάρος και τη δυσκολία να τη «σηκώνεις»!

Η αληθινή ελευθερία για την εκκλησία μας βιώνεται εν τέλει μέσα από την κοινωνία, τη σχέση δηλ. με τον Θεό και τον συνάνθρωπο, και μάλιστα κάτω από τις πιο δύσκολες συνθήκες. Τότε φανερώνονται οι πραγματικές διαστάσεις και τα όριά της. Χωρίς αυτή τη σχέση, αυτό που ζεις δεν είναι ελευθερία. Η αυτονομηση δεν συνιστά ελευθερία αλλά υποδούλωση στο εγώ και τις απαιτήσεις του.

Φίλοι μου, το ΟΧΙ, που με την ευκαιρία της Εθνικής Επετείου σε λίγες μέρες θα γιορτάσουμε, είναι πάντα επίκαιρο όταν διακυβεύεται η ελευθερία μας. Συχνά όμως στην πνευματική ζωή χειρότερος εχθρός αποδεικνύεται ο εαυτός μας. Ας του αντισταθούμε.

Καλή σχολική χρονιά!

Δέηση

Κύριέ μου, θέλω να Σου μιλήσω.
Επάκουσον της προσευχής μου!
Ένα θερμό ευχαριστώ
ξεχειλίζει απ' την καρδιά μου
για τη συγγνώμη Σου, τη συγκατάβασή Σου,
την παρουσία Σου, τα δώρα Σου
όσα γνωρίζω κι όσα δεν έχω καταλάβει.
«Ων ίσμεν και ων ουκ ίσμεν,
των φανερών και αφανών ευεργεσιών
των εις ημάς γεγενημένων»...

Κύριέ μου, πάλι και πάλι Σου μιλώ.
Σ' ευχαριστώ που δέχεσαι την προσευχή μου!
Μια θερμή ικεσία
στέλνω στον θρόνο Σου.
Έχε με πάντα μέσα στη φροντίδα Σου
κι όταν ακολουθώ τον νόμο Σου
κι όταν ξεφεύγω σε άλλες ατραπούς
παρασυρμένη από τα πάθη και τις αδυναμίες μου.
«Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν σου απ' εμού»,
Κύριε, και χαθώ...

Κύριέ μου, θέλω κι άλλο να Σου μιλήσω.
Ξέρω ότι ακούς την προσευχή μου!
Μια θερμή πίστη
γέμισε την ψυχή μου,
ζωντανή, δυνατή, ανίκητη
απ' τις σκέψεις της ολιγοπιστίας,
στερεωμένη ακλόνητα στη σιγουριά της αγάπης Σου
που μου φανερώνεις αναπάντεχα κι όμως σταθερά.
«Πρόσθεσ μοι πίστιν»,
να γίνει κόκκος σινάπεως...

A-A.

Το βασιλικό

Ο βασιλικός είναι ένα από τα δημοφιλέστερα βότανα και η επιστημονική ονομασία του είναι *Ocimum basilicum*. Είναι ποώδες φυτό, μονοετές ή πολυετές, που συναντάται σε περισσότερες από 60 ποικιλίες. Ανάλογα με το είδος έχει και διαφορετική ονομασία, όπως αθάνατος, πλατύφυλλος, σγουρός κλπ.

Προέρχεται από την Ινδία, όπου θεωρούνταν φυτό ιερό. Ωστόσο από την αρχαιότητα μεταφέρθηκε στην Ευρώπη και σήμερα αναπτύσσεται σε πολλές περιοχές σε όλο τον κόσμο. Στη λεκάνη της Μεσογείου έγινε πολύ δημοφιλής. Η λέξη βασιλικός προέρχεται από την ελληνική λέξη βασιλεύς, αφού στην Ελλάδα τον έφερε ο Μ. Αλέξανδρος, που, όταν είδε το φυτό στην Ινδία, εντυπωσιάστηκε. Οι αρχαίοι

Έλληνες, βέβαια, γνώριζαν τον βασιλικό ήδη πριν από την εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου, αφού τον αναφέρουν προγενέστεροι ποιητές. Ωστόσο, δεν τον εκτιμούσαν, γιατί πίστευαν ότι κάτω από τις γλάστρες του αγαπούσαν να φωλιάζουν οι σκορπιοί και ότι η έντονη μυρωδιά του ήταν είδος κατάρας. Τον θεωρούσαν σημάδι θανάτου. Αντίθετα, οι Ρωμαίοι τον θεωρούσαν σημάδι αγάπης και φυλακτό. Οι Αιγύπτιοι τον χρησιμοποιούσαν μαζί με άλλα φυτά στις ταριχεύσεις και οι Γαλάτες τον χρησιμοποιούσαν σε τελετές εξαγνισμού μαζί με νερό

πηγής.

Οι νεοέλληνες, αντίθετα με τους προγόνους τους, εκτιμούν πολύ το φυτό. Η λαϊκή παράδοση συνδέει τον βασιλικό με την Αγία Ελένη: Όταν εκείνη πήγε στην Παλαιστίνη, αναζητώντας τον Τίμιο Σταυρό του Κυρίου, ένας θάμνος βασιλικού που μοσχομύριζε συνετέλεσε στο να εντοπίσει το μέρος όπου θα έσκαβε, καθώς τον θεώρησε θεικό σημάδι. Την ημέρα του εορτασμού της Υψώσεως του Τ. Σταυρού, λοιπόν, οι ιερείς μοιράζουν βασιλικό στους πιστούς, ως υπενθύμιση του γεγονότος. Αλλά και σε

κάθε αγιασμό, είναι κυρίως το φυτό του βασιλικού που δανείζει κλωνάρια του για να γίνει ο ραντισμός.

Σήμερα ο βασιλικός χρησιμοποιείται στην κηπουρική, την αρωματοποιία, την μαγειρική, την ζαχαροπλαστική και σαν θεραπευτικό υλικό. Μπορούμε να απολαμβάνουμε τον βασιλικό ως ζεστό και αναζωογονητικό τσάι, με έγχυση ψιλοκομμένων φύλλων του σε βραστό νερό για οκτώ λεπτά. Ο φρέσκος βασιλικός θα πρέπει να αποθηκεύεται στο ψυγείο τυλιγμένος σε ένα ελαφρώς βρεγμένο χαρτί κουζίνας. Μπορεί επίσης να αποθηκευτεί στην κατάψυξη, είτε ολόκληρος είτε τεμαχισμένος, μέσα σε αεροστεγή δοχεία. Εναλλακτικά, μπορούμε να παγώσουμε τον βασιλικό σε παγοθήκες καλύπτοντας με νερό

ευλογημένο φυτό

ή ζυμό που μπορεί αργότερα να προστεθεί κατά την παρασκευή σούπας ή μαγειρευτών φαγητών. Ο αποξηραμένος βασιλικός θα πρέπει να διατηρείται σε ένα ερμητικά σφραγισμένο γυάλινο δοχείο σε δροσερό, σκοτεινό και ξηρό μέρος, για περίπου έξι μήνες.

Είναι γνωστό ότι ο βασιλικός έχει πολλά οφέλη στην υγεία του ανθρώπου, όπως:

Προστατεύει το DNA. Περιέχει ενεργά συστατικά που ονομάζονται πολυφαινόλες ή αλλιώς φλαβονοειδή, τα οποία παρέχουν προστασία στα κύτταρα και τα χρωμοσώματα από την ακτινοβολία και το οξυγόνο που προκαλεί οξειδωση.

Έχει αντιβακτηριακές και αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες. Τα πτητικά έλαιά του περιέχουν ευγενόλη, στην οποία οφείλεται η υπέροχη μυρωδιά του βασιλικού, εστραγόλη, λιναλοόλη, κινεόλη, σαβινένιο, μυρκένιο, και λιμονένιο, ουσίες με σημαντική αντιμικροβιακή και αντιφλεγμονώδη δράση.

Περιέχει θρεπτικά συστατικά. Είναι πλούσιος στην αντιοξειδωτική προβιταμίνη Α, που βοηθάει στο άσθμα, στην οστεοαρθρίτιδα και τη ρευματοειδή αρθρίτιδα. Είναι επίσης καλή πηγή μαγνησίου, που προάγει την καρδιαγγειακή υγεία, καλίου και βιταμίνης C και πολύ καλή πηγή σιδήρου και ασβεστίου.

Αυτό όμως που ίσως δεν είναι τόσο γνωστό, αλλά είναι πολύ ενδεικτικό της δυνάμεως που μεταδίδεται στο φυτό,

λόγω της σχέσης του με τον Τίμιο Σταυρό, είναι ότι με τον Αγιασμό και τον βασιλικό της Υψώσεως φτιάχνεται το προζύμι της νέας χρονιάς, όπως μαρτυρούν οι νοικοκυρές που με πίστη τον χρησιμοποιούν για να ζυμώνουν τα πρόσφορα –ακόμα και το ψωμί του σπιτιού τους. Με αυτά τα υλικά, μετά από προσευχή, το προζύμι αποκτά τη δύναμη που χρειάζεται για να φουσκώσει το ψωμί που θα προσφερθεί στην Εκκλησία και θα ευλογηθεί ως Σώμα Κυρίου ή που θα θρέψει την οικογένεια...

Για όλους αυτούς τους λόγους, η θέα μιας γλάστρας βασιλικού μάς χαροποιεί. Η ευωδιά που σκορπίζεται από κάθε άγγιγμά του μάς ανανεώνει. Και η θύμιση του τρόπου, με τον οποίο το φυτό αυτό σχετίζεται με το ζωποιοό Σύμβολο της πίστης μας, αναφέρει τη σκέψη μας στον Ζωοδότη Κύριο και τη μοναδική Θυσία Του για μας...

*Παρασκευή 24
Οκτωβρίου 1941.*

Σήμερα έχω τα γενέθλιά μου.

Είμαι έντεκα χρονών.

Πέρσι δεν είχαμε ακόμα πόλεμο. Είχαμε πάει στον κινηματογράφο και μετά είχαμε φάει λουκουμάδες στον «Κρίνο»! Λουκουμάδες! Παναγίτσα μου! Με μπόλικο μέλι! Αχ! Ας είχα τώρα ένα λουκουμά, μόνο έναν, κι ας ήταν και χωρίς μέλι.

Ακόμα δε μάθαμε τι θα γίνει με τα τρόφιμα του «Κουρτουλούς». Πάντως, εμείς είμαστε πάλι χωρίς ψωμί. Ο κύριος Νάτσης μάς είπε ότι δεν παρέλαβε ακόμα αλεύρι.

Ο Άρης αγόρασε από τη μαύρη αγορά, στον Ασύρματο, μια οκά κουκιά. Είναι σκουληκιασμένα, αλλά δεν πειράζει, θα τα καθαρίσουμε.

Ο Άρης έφερε στο σπίτι μια προκήρυξη. Έλεγε ότι όλοι οι Έλληνες πρέπει να ενωθούμε ενάντια στον εχθρό. Από κάτω έγραφε Ε.Α.Μ.: Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο.

Τρίτη 28 Οκτωβρίου 1941. Ευπνήσαμε, κι οι τοίχοι ήταν γεμάτοι «ΟΧΙ» και «ΤΣΑΡΟΥΧΙ – Ε.Α.Μ.».

Το μεσημέρι, ο Άρης δε γύρισε στο σπίτι. Ήρθε τ' απόγευμα. Ήταν λαχανιασμένος. Τον ρωτήσαμε πού ήταν κι εκείνος μάς είπε:

-Η τάξη μας αποφάσισε να μην κάνει σήμερα μάθημα. Κατεβήκαμε στον Άγνωστο Στρατιώτη. Ήταν μαζεμένος πολύς κόσμος. Ήταν και εθελόντριες αδελφές, που έσπρωχναν καρτσάκια με τραυματίες της Αλβανίας: «Θάνατος στο φασισμό!», «Ζήτω η Ελλάδα!», «Ελευθερία ή Θάνατος!». Ψάλαμε τον Εθνικό Ύμνο. Ξαφνικά, όρμησαν οι καραμπινιέροι καβάλα στ' άλογα. Με τα κοντάκια των όπλων τους μας χτυπούσαν όπου έβρισκαν. Οι νοσοκόμες προσπαθούσαν να προστατεύσουν τους τραυματίες...

Έχει κι ο Άρης ένα καρούμπαλο στο κεφάλι. Μας μιλούσε και τα μάτια του γυάλιζαν λες κι είχε πυρετό. Μπορεί και να 'χε. Είναι τόσο αδύνατος!

Παρασκευή 31 Οκτωβρίου 1941. Πεινάω, Θεέ μου! Πόσο πολύ πεινάω! Ας είχα τουλάχιστον ένα χαρουπάκι να μασουλίσω...

Τίποτα δεν έδωσαν του μπαμπά στην τράπεζα. Από τα τρόφιμα του «Κουρτουλούς» μάς μοίρασαν μια

πό ένα του 1941-'42

οκά φασόλια και μια οκά σιτάρι. Λένε ότι με τα τρόφιμα που θα φέρει το «Κουρτουλούς» στο επόμενο ταξίδι θα οργανώσουν λαϊκά συσσίτια.

-Αν ζούμε ως τότε!... είπε ο μπαμπάς.

-Θα ζούμε! είπε με πείσμα η μαμά.

...Λάδι δεν έχουμε πια ούτε σταγόνα.

Δευτέρα 3 Νοεμβρίου 1941. Το πρωί, καθώς πήγαινα σχολείο, από πίσω μου άκουσα να λένε δυο συμμαθήτριές μου:

-Εσείς φάγατε χτες;

-Όχι!

-Ούτε μεις!

Κοντοστάθηκα. Στην τσέπη μου είχα τα τέσσερά μου καρύδια. Έδωσα από ένα στην καθεμιά και κράτησα το δύο. «Θα με φτάσουν», σκέφτηκα.

Στο γυρισμό είδαμε έναν πεθαμένο. Ναι, πεθαμένο! «Από την πείνα!», μου ψιθύρισε η Χρυσούλα με γουρλωμένα μάτια.

Τετάρτη 3 Δεκεμβρίου 1941. Σήμερα, μας μοίρασαν ψωμί!! Από πενήντα δράμια στον καθένα. Στο φούρνο έγινε σκοτωμός. Η ουρά έφτανε ως

το καφενείο του Δημητριάδη. Κάθισε η μαμά στην ουρά, γιατί εμείς είχαμε σχολείο. Το μεσημέρι μάς έλεγε ότι οι περισσότεροι δεν πήγαν το ψωμί στο σπίτι τους. Το έτρωγαν εκείνη την ώρα.

Μαζί με το σιτάρι είχαν αλέσει και σκουπόσπορο. Όμως, εμένα μ' άρεσε πολύ το ψωμί.

Δεν μας φτάνει η πείνα, κάνει και φοβερό κρύο. Τουρτουρίζουμε.

Και στη Ρωσία κάνει κρύο, όμως όλο προχωρούν οι Γερμανοί. Τι κάνει ο «στρατηγός Χειμώνας»; Κοιμάται;

Δε μας φτάνουν όλα, γέμισαν και οι δρόμοι σκουπίδια. Το κάρο του δήμου δεν περνάει, γιατί δεν έχουν τι να ταΐσουν τ' άλογα.

Παρασκευή 12 Δεκεμβρίου 1941. Η μαμά έβγαλε από το συρτάρι της ντουλάπας το κουτί με τα κοσμήματα. Διάλεξε το δαχτυλίδι των αρραβώνων της. Το έβαλε στο δάχτυλό της, τέντωσε το χέρι της και το καμάρωνε. Μετά, είπε:

-Θα θυσιαστείς κι εσύ, ομορφιά μου! Μακάρι ως το βράδυ να έχεις

μεταμορφωθεί σε λίγο λαδάκι!
Έβαλε το παλτό της κι έφυγε.

.....

Τετάρτη 28 Οκτωβρίου 1942. Πηγαινόντας για το σχολείο, λέγαμε να ζητήσουμε απ' την κυρία Λυμπερέα να μην κάνουμε σήμερα μάθημα. Όμως, όταν φτάσαμε στο σχολείο, η εξώπορτα κλειστή. Εκεί που ήμασταν όλες μαζεμένες και δεν ξέραμε τι να κάνουμε, η Τριανταφυλλιά, που είναι η πιο θαρραλέα απ' όλες μας, είπε:

- Πάμε στον Άγνωστο Στρατιώτη να τιμήσουμε τους ήρωές μας;

Άλλα κορίτσια είπαν αμέσως «ναι», άλλες ήταν και δισταχτικές, άλλες είπαν «δεν το ξέρει η μαμά μου» κι άλλες έφυγαν για το σπίτι τους.

Εμείς οι πέντε είπαμε αμέσως «ναι», κι ας ξέραμε ότι οι μαμάδες μας θα έλεγαν «όχι».

Ξεκινήσαμε καμιά εικοσαριά. Κόψαμε ένα κλωνάρι από μια ελιά και φτιάξαμε ένα μικρό στεφάνι.

Κατεβαίνοντας τη Βασιλίσσης Σοφίας για το Σύνταγμα, βλέπαμε πολλές ελληνικές σημαίες πάνω στα δέντρα. Όσο πιο ψηλά τόσο πιο καλά! Σε μερικά δέντρα ήταν σκαρφαλωμένοι σε σκάλες πυροσβέστες που προσπαθούσαν να τις κατεβάσουν, ενώ από κάτω οι караμπινιέροι τούς έδιναν οδηγίες βρίζοντας. Μας έπιασαν τα γέλια.

Πολύς κόσμος κατέβαινε προς το Σύνταγμα. Όταν φτάσαμε κοντά στ' ανθοπωλεία, δεν μπορούσαμε να προχωρήσουμε άλλο. Τόσος πολός ήταν ο κόσμος!

Ακούγονταν συνθήματα:

«Ζήτω η 28η Οκτωβρίου!»

«Θάνατος στους κατακτητές!»

«Ζήτω το Ε.Α.Μ.»

Κάποια στιγμή ακούστηκε:

«Σε γνωρίζω από την κόψη...»

Ο Εθνικός μας Ύμνος ακούστηκε από χιλιάδες στόματα. Εμείς είχαμε τόσο ενθουσιαστεί, που αγκάλιαζε η μια την άλλη. Νιώθαμε ότι είχαμε κιόλας ελευθερωθεί! Η Τριανταφυλλιά άνοιγε δρόμο κρατώντας ψηλά το στεφάνι μας!

Κι εκεί που όλοι φωνάζαμε και τραγουδούσαμε, ακούστηκαν τα τανκς. Ανέβαιναν από την Πανεπιστημίου.

Ο κόσμος άρχισε να υποχωρεί, άλλοι έτρεχαν. Εμείς τα χάσαμε. Πήγαμε ν' ανέβουμε τη Βασιλίσσης Σοφίας, μα κατέβαιναν αντλίες που έριχναν στον κόσμο νερό. Τα καταφέραμε να φτάσουμε ως τη Σέκερη και στρίψαμε προς το Κολωνάκι. Την Τριανταφυλλιά τη χάσαμε...

Όσο ζω, ποτέ δεν θα ξεχάσω αυτή τη μέρα!

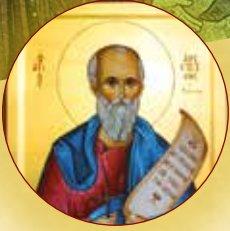
«Ζήτω η 28η Οκτωβρίου 1942!»

(Απόσπασμα από το βιβλίο

«Τα γκρίζα χρόνια»,
της Άννας Δειμέζη-Καλιότσου,
Εκδ. Πατάκη)

“ΜΑΘΗΤΕΥΟΝΤΑΣ”

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΥΣ *Αγίους*

ΑΓ. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ

Ο άγιος Αριστείδης γεννήθηκε στην Αθήνα, όπου έδρασε κατά τον 2ο αιώνα μ. Χ. Καταγόμενος από επιφανή οικογένεια, σπούδασε φιλοσοφία στην περίφημη Φιλοσοφική Σχολή της πόλης. Οι άγιοι Ιερόθεος και Διονύσιος Αρεοπαγίτης μεταλαμπάδευσαν τη χριστιανική πίστη στον Αριστείδη τόσο ζωντανά, ώστε αυτός να αναδειχθεί αργότερα θερμός υπερασπιστής της, αναπτύσσοντας το περίφημο απολογητικό του έργο. Την εποχή όμως αυτή η Ρώμη είχε εξαπολύσει σκληρούς διωγμούς εναντίον των χριστιανών. Ο κίνδυνος δεν παραμόνευε μόνο στη Ρώμη αλλά και στις άλλες μεγάλες επαρχίες όπως ήταν η Αθήνα. Ο Άγιος συνέγραψε την πολύτιμη απολογία υπέρ των διωκόμενων χριστιανών «Περί ευσεβείας». Ο αγώνας του Αγίου υπέρ του χριστιανισμού υπήρξε σθεναρός και γι' αυτό δημιούργησε έντονη δυσφορία στον Ρωμαίο αυτοκράτορα Αδριανό, ο οποίος αποφάσισε τη δίωξή του. Ο άγιος μετέβη στη Ρώμη για να απολογηθεί και στη συνέχεια επέστρεψε στην Αθήνα, όπου συνέχισε να κηρύττει παρά τα βασανιστήρια στα οποία τον υπέβαλαν. Στο τέλος της επίγειας ζωής του οδηγήθηκε από τους Ρωμαίους στην κούλη της Αγοράς των Αθηνών όπου υπέστη θάνατο δι' αγχόνης. Η μνήμη του Αγίου που συνέβαλε στην εδραίωση της πίστης στην περιφανή πόλη των Αθηνών τιμάται στις 13 Σεπτεμβρίου.

ΑΓ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ο Άγιος Ιερόθεος γεννήθηκε στην Αθήνα από επιφανή οικογένεια, επί των ημερών του αυτοκράτορα Αυγούστου, λίγα μόλις χρόνια πριν τη γέννηση του Χριστού. Υπήρξε ένας από τους εννέα βουλευτές που αποτελούσαν τη γερουσία του Αρείου Πάγου. Είχε σπουδάσει πλατωνική φιλοσοφία στην περίφημη Φιλοσοφική Σχολή των Αθηνών και είχε μνηθεί όπως και οι άλλοι βουλευτές του Αρείου Πάγου στα Ελευσίνια μυστήρια. Όμως, το 51 μ. Χ. η άφιξη του Αποστόλου Παύλου στην Αθήνα θέτει τη βάση για την ίδρυση μιας ολιγάριθμης χριστιανικής κοινότητας. Ο Ιερόθεος δέχτηκε και διδάχτηκε την πίστη του Χριστού από τον Απόστολο Παύλο. Βαπτίστηκε και χειροτονήθηκε πρώτος επίσκοπος των Αθηνών. Ανέπτυξε μεγάλη ιεραποστολική δράση στην Αθήνα και αναδείχθηκε ευκλείης ιεράρχης, θείος διδάσκαλος και πολύτιμος εκκλησιαστικός συγγραφέας, με βαθυστόχαστα συγγράμματα, που αποκαλύπτουν τη βαθύτατη σοφία και την πλούσια ευρυμάθειά του. Κοιμήθηκε σε μεγάλη ηλικία κατά το τελευταίο τέταρτο του 1ου αιώνα μ. Χ. Η τιμία κάρα του φυλάσσεται στην ομώνυμη Ιερά Μονή στα Μέγαρα Αττικής. Επίσης λείψανά του σώζονται στο Άγιον Όρος (Ι. Μονή Αγίου Παύλου), καθώς και στο παρεκκλήσιο του Αγίου Ανδρέα στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών. Η μνήμη του τιμάται στις 4 Οκτωβρίου.

Μ.-Α. Ανδρέου & Δ. Κόντη, Α' Λυκ.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΧΑΡΑΣ

Η Διεύθυνση και οι Καθηγητές των Εκπ/ρίων «Απ. Παύλος» συγχαίρουμε τους φετινούς αποφοίτους της Γ' Λυκείου, οι οποίοι σε ποσοστό 100% πέτυχαν την εισαγωγή τους σε σχολές της πρώτης προτίμησής τους, με βαθμολογίες 100% πάνω από τη βάση!

Επιπλέον, στην Κατεύθυνση των Ανθρωπιστικών Επιστημών το 100% συγκέντρωσε πάνω από 16.800 μόρια και στην Θετικών Επιστημών το 75% συγκέντρωσε πάνω από 16.000 μόρια.

Την πρώτη μέρα της σχολικής χρονιάς παλιοί και νέοι μαθητές ήρθαν στο σχολείο με πολλές προσδοκίες για τη νέα χρονιά. Η σχολική μας κοινότητα υποδέχθηκε ζεστά τα καινούργια παιδιά της Α' Γυμνασίου. Στην αίθουσα εκδηλώσεων τελέσαμε τον καθιερωμένο αγιασμό, ώστε και ο φετινός αγώνας μας για τη

γνώση να έχει την ευλογία του Θεού. Ο π. Αρκάδιος, ως εκπρόσωπος του Σεβασμιωτάτου, μας έδωσε τις πατρικές συμβουλές και τις ευχές του. Έπειτα συγκεντρωθήκαμε όλοι στο προαύλιο, όπου οι καθηγητές μάς πρόσφεραν ένα κέρασμα, που έκανε πιο γλυκιά την πρώτη μέρα στο σχολείο. Ύστερα ανά τάξεις πήραμε τις καταστάσεις με τη γραφική ύλη που θα έπρεπε να προμηθευτούμε και στη συνέχεια καθίσαμε με τους φίλους μας λίγη ακόμα ώρα συζητώντας και λέγοντας αστεία!

Τη μνήμη της Αγ. Σοφίας γιορτάσαμε με εκκλησιασμό στο ομώνυμο παρεκκλήσιο στον Παιδικό Σταθμό των Εκπ/ρίων μας, στο κέντρο της Κορίνθου. Μαθητές και καθηγητές προσευχηθήκαμε, μετάλαβame και ακούσαμε από τον π. Τιμόθεο για τον βίο των εορταζουσών αγίων, που αποτελούν δυνατά πρότυπα πίστης για μας τους νέους. Στο τέλος του εκκλησιασμού κεραστήκαμε και περάσαμε λίγη ώρα στο προαύλιο, αναπολώντας τα παιδικά μας χρόνια...

Εκεί έγινε στη συνέχεια ο Αγιασμός της νέας χρονιάς για τους μικρούς μαθητές του Βρεφικού, του Παιδικού και του Νηπιαγωγείου, που παρακολούθησαν φρόνιμα και αγιάστηκαν με πολλή χαρά! Τους ευχόμαστε καλή πρόοδο!

Με λαχτάρα περιμέναμε την Ημέρα Σχολικού Αθλητισμού! Είχαμε την ευκαιρία να αθληθούμε μια ολόκληρη μέρα σε ποικίλα αθλήματα, σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο, να ανακαλύψουμε προσωπικές μας ικανότητες και να λειτουργήσουμε ως ένα ενιαίο σύνολο. Τη θεωρητική βάση μάς έδωσε ο καθηγητής μας της Φυσ. Αγωγής κ. Κωτσιόπουλος, που μας μίλησε για τη σχέση της σωματικής και της πνευματικής άθλησης.

Στη συνέχεια οργανώσαμε διάφορους αγώνες. Πρώτα έπαιξαν βόλεϊ τα κορίτσια

του Γυμνασίου και του Λυκείου. Στον τελικό «οι καλύτερες του σχολείου» αναδείχτηκαν οι μαθ. της Β' Λυκείου. Έπειτα πήραν σειρά στο βόλεϊ τα αγόρια και στη συνέχεια αγόρια και κορίτσια παίξαμε μπάσκετ. Διαγωνιστήκαμε και στο άλμα εις μήκος, καθώς και σε αγώνες ταχύτητας και είναι αλήθεια ότι οι συμμετέχοντες έσπαγαν ο ένας το ρεκόρ του άλλου. Έτσι η ώρα συμπληρώθηκε πολύ γρήγορα. Πέρασαμε πολύ ωραία!

Με αφορμή ένα κείμενο που μελετήσαμε στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σχετικά με τον Καραγκιόζη, οι μαθητές της Β' Γυμνασίου αποφασίσαμε, με υπεύθυνο τον κ. Μποζικά, να κάνουμε έναν «διαγωνισμό» παράστασης θεάτρου σκιών. Χωριστήκαμε σε 3 ομάδες και κληθήκαμε να δημιουργήσουμε ένα ευφάνταστο σενάριο, να γράψουμε το κείμενο, να κατασκευάσουμε τις απαραίτητες φιγούρες και να παρουσιάσουμε την παράσταση στην τάξη. Οι περισσότεροι συναντηθήκαμε και εκτός σχολείου για να κάνουμε πρόβες. Οι παραστάσεις ήταν η μια καλύτερη από την άλλη και ζήσαμε στιγμές με πολύ γέλιο! Ευχαριστούμε τον κ. Μποζικά για την

ιδέα που είχε και για την απίστευτη εμπειρία που μας χάρισε.

Οι Παρατηρητές: Νίκη Μπουχούτσου & Βασ. Χουρσαλά, Β' Γυμν.

Ο Μπουρνόβας ήταν ένα πλούσιο προάστιο έξω από τη Σμύρνη, που είχε γνωρίσει την ακμή του από τις αρχές του 19ου αιώνα. Αναπτύχθηκε πραγματικά μετά το 1867, με τα εγκαίνια της διακλάδωσης της σιδηροδρομικής γραμμής που συνέδεε τη Σμύρνη με τον Κασαμπά. Λίγα χρόνια αργότερα, κατασκευάστηκε κι ένας καρόδρομος. Έτσι από χωριό, στο οποίο παραθέριζαν κάποιοι κάτοικοι της Σμύρνης, ο Μπουρνόβας μετατράπηκε σε ένα σημαντικό προάστιο, δηλαδή σε τόπο μόνιμης κατοικίας, κάτι το οποίο επέτρεπαν τα μέσα μεταφοράς που υπήρχαν.

Στο τέλος του 19ου αιώνα και στις αρχές του 20ού, η ελληνική κοινότητα του Μπουρνόβα διέθετε τρία σχολεία (ένα αρρεναγωγείο, ένα παρθεναγωγείο και ένα νηπιαγωγείο), τρεις εκκλησίες και τρία αθλητικά σωματεία. Απέκτησε ένα θέατρο και λέσχες, ενώ στις αρχές του 20ού αιώνα κι έναν κινηματογράφο. Αποτελούσε προσφιλή προορισμό για βόλτα και ξεκούραση και τα τελευταία χρόνια πριν την καταστροφή, απετέλεσε μόνιμη κατοικία των πλουσιότερων κατοίκων του.

Κατάφερνε και διατηρούσε ειρηνικά στους κόλπους του τρεις διαφορετικές φυλές -των Εβραίων, των Χριστιανών και των Μουσουλμάνων- και η καθεμιά από αυτές τις κοινότητες είχε γνωρίσει τη δική της ανάπτυξη. Συγκεκριμένα, στο τέλος του 19ου αιώνα, στον Μπουρνόβα υπήρχαν τρεις ελληνικές ορθόδοξες εκκλησίες, δύο καθολικές, μία προτεσταντική, μία αρμενική, δύο συναγωγές και

Μια ιστορία απ

των

Αφιερωμένο σε μια όμορφη Μπουρν

δύο τζαμιά. Το ίδιο συνέβαινε και με τα σχολεία: υπήρχαν στον Μπουρνόβα ένα τουρκικό κρατικό σχολείο, τρία δημοτικά (ένα αρρεναγωγείο, ένα παρθεναγωγείο και ένα νηπιαγωγείο) της ελληνικής ορθόδοξης κοινότητας, διάφορα ελληνικά ιδιωτικά σχολεία και τέσσερα άλλα ξένα σχολεία. Βέβαια στην περιοχή κυριαρχούσε πάντα το ελληνικό στοιχείο, που σύμφωνα με πηγές αποτελούσε τα 2/3 του πληθυσμού.

Σε αυτήν την ήρεμη και ανεπτυγμένη μεριά της Σμύρνης ζούσε και η Αρετή με τον άντρα της τον Αντώνη και τα πέντε τους παιδιά: τον Νίκο (έντεκα χρόνων), την Άννα (εννέα), τον Παναγιώτη (επτά), τον Κοσμά (πέντε) και το μωρό τον Θανασάκη, μόλις έξι μηνών. Μια ευτυχισμένη πολύτεκνη οικογένεια! Ο Αντώνης ήταν

καθηγητής Θεολογίας και Ιεροψάλτης στον Ιερό ναό της Αγίας Φωτεινής.

Τα μαύρα σύννεφα στον ουρανό είχαν αρχίσει να σχηματίζονται πολύ νωρίτερα... Τίποτα όμως δεν μπορούσε να προετοιμάσει τους Μπουρνοβαλίτες γι' αυτό που επρόκειτο να αντιμετωπίσουν. Μόλις πριν δυο χρόνια είχαν ζήσει σαν σε όνειρο την υποδοχή του ελληνικού στρατού και την απελευθέρωση της βασιανισμένης

Μπουρνόβα

οβαλιά, στη γιαγιά την Αρετή.

πατρίδας. Πόσο λίγο κράτησε η χαρά και τώρα το όνειρο έγινε εφιάλτης.

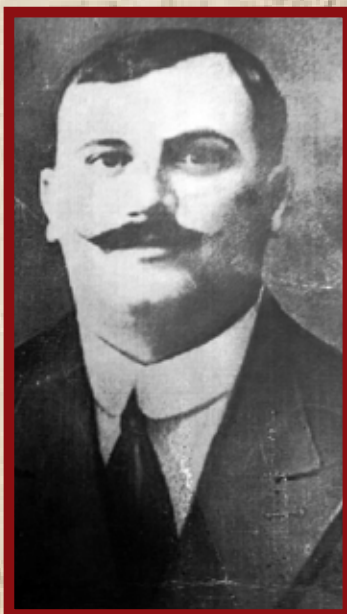
Τσέτες.....Τσέτες.... Οι απελπισμένες κραυγές των κατοίκων, ο πανικός που χρωμάτιζε τη φωνή τους, ο φόβος ή μάλλον ο τρόμος που τάραξε την ψυχή τους ηλεκτρίζαν την ατμόσφαιρα και το μόνο που προλάβαινε ο άνθρωπος να σκεφτεί ήταν να βρει κάπου να κρυφτεί, να τρέξει να σωθεί... να ανοίξει η γη να τον καταπιεί.

Η Αρετή ήταν μόνη της στο σπίτι με τα παιδιά. Χρόνος και περιθώριο σκέψης δεν υπήρχε. Πήρε ένα χοντρό σκοινί και έδεσε τα τέσσερα παιδιά της γύρω από τη μέση της, πήρε και το μωρό στην αγκαλιά και βγήκε στον δρόμο έχοντας ράψει στο φουστάνι της τα κοσμήματά της... Έτρεξε προς το λιμάνι με μοναδική ευχή στα χείλη της να προλάβει να μπει σε κάποιο καράβι, να γλιτώσει τα παιδιά της. Η σκέψη της τρέχει στον άντρα της... Οποιαδήποτε όμως καθυστέρηση μπορεί να απέβαινε μοιραία. Από τις πιο τραγικές, από τις πιο δύσκολες αποφάσεις στη ζωή της. Φεύγει χωρίς να ξέρει πού είναι ο Αντώνης, φεύγει χωρίς να ξέρει αν θα τον ξαναδεί ποτέ. Ο αγώνας όμως για τα παιδιά δεν της δίνει περιθώρια. Φτάνοντας στο λιμάνι με την αγωνία στην ψυχή και

την προσευχή στα χείλη καταφέρνει να βρει μια θεσούλα σε ένα καράβι. Τα παιδάκια της κουλουριασμένα γύρω της, με τα προσωπάκια τους φοβισμένα, με την απορία ζωγραφισμένη στα ματάκια τους την κοιτούν αμίλητα. Μόνο ο Θανασάκης κλαίει... είναι μωρό, πεινάει...

Το καράβι είχε προορισμό τη Θεσσαλονίκη. Επιτέλους το πλοίο φτάνει και η ελπίδα αρχίζει να ξαναγεννιέται. Για την Αρετή όμως ένας νέος γολγοθάς αρχίζει. Είναι μόνη με πέντε παιδιά. Πρέπει να βρει τρόπο να επιβιώσει. Σύντομα μαθαίνει ότι τον Αντώνη δεν θα τον ξαναδεί ποτέ. Τον έπιασαν οι Τσέτες από τους πρώτους μαζί με τα αδέρφια του... Κοντά σε αυτή τη δυστυχία έρχεται να προστεθεί μια ακόμη. Ο Θανασάκης το μωρό, εξαντλημένο από τις κακουχίες, αφήνει την ψυχούλα του στον πρόχειρο καταυλισμό που έστησαν για τους πρόσφυγες. Η μια συμφορά διαδέχεται την άλλη, καθώς ελληνικά χέρια κλέβουν τα κοσμήματά της. Δεν έχει τίποτε πια, όμως πρέπει να φανεί δυνατή για χάρη των άλλων παιδιών.

Παίρνει τα παιδάκια της και φεύγει για την Αθήνα ελπίζοντας σε μια καλύτερη τύχη. Στην αρχή στον Χολαργό σε ένα χαμόσπιτο. Στη συνέχεια, στη Νέα Ερυθραία, στον συνοικισμό που ίδρυσαν οι πρόσφυγες. Οι συνθήκες της ζωής πάντα δύσκολες, ο αγώνας της επιβίωσης αδιάκοπος, με το πενιχρό επίδομα που έδινε το ελληνικό κράτος. Τα χρόνια περνούν, τα παιδιά μεγαλώνουν, ένα-ένα παντρεύονται και κάνουν τη δική τους οικογένεια, ενώ η Ελλάδα ζει μια και

νούργια τραγωδία, τη γερμανική κατοχή και τον εμφύλιο.

Η Αρετή είχε την ευτυχία να γνωρίσει εγγόνια. Ο Κοσμάς μάλιστα θα βγάλει την πρώτη κόρη του Αρετή, προς ελάχιστη τιμή στη μάνα του την ηρώδα. Σύμφωνα με μαρτυρία των εγγονών της, η γιαγιά η Αρετή ήταν πάντα ντυμένη στα μαύρα. Το σκουφάκι της έπεφτε χαμηλά, σκιάζοντας τα μεγάλα γαλανά μάτια της. Χαμογελούσε σπάνια, ήταν πάντα σκεπτική και έδειχνε απόμακρη. Ίσως γι' αυτό τα εγγόνια φοβόντουσαν να την πλησιάσουν να την ρωτήσουν, ίσως πάλι επειδή ντρέπονταν... «τουρκόσποροι»... Για χρόνια η Μάνα-Ελλάδα έτσι αντιμετώπιζε τους μικρασιάτες πρόσφυγες. Λες και δεν ήταν λίγα τα όσα είχαν υποφέρει...

Ανήκω στην τρίτη γενιά πια αυτής της οικογένειας των Μπουρνοβαλιτών. Η Αρετή ήταν η προγιαγιά μου, ο Κοσμάς παππούς μου. Ο παππούς δε θυμόταν πολλά πράγματα να διηγηθεί από εκείνη τη φριχτή ημέρα. Δυο πράγματα όμως ήταν έντονα τυπωμένα στη μνήμη του: το σχοινί που τους έδεσε η μάνα του και οι φωνές του κόσμου «Τσέτες! Τσέτες!»...

Ο Θεός έδωσε και σε ηλικία 80 ετών τα παιδιά του τον ταξίδεψαν στα πατρογονικά, στον Μπουρνόβα. Οι μνήμες -ελάχιστες πια- ζωντάνεψαν. Βρήκε το σπίτι του. Η συγκίνηση μεγάλη. Μέχρι και η Τουρκάλα που έμενε εκεί δάκρυσε.

Σήμερα, καθώς στοχάζομαι τον παππού μου τον μικρασιάτη -βρίσκεται ήδη στον ουρανό- θυμάμαι ότι ενώ ήταν ένας πολύ ταλαιπωρημένος άνθρωπος στη ζωή του -μια ζωντανή ιστορία-, ήταν χαμογελαστός, με τον καλό λόγο στα χείλη, έτοιμος πάντα σε μια συντροφιά και με λίγο κρασάκι να αρχίσει να τραγουδά με την καλλικέλαδη φωνή του, μερακλής. Έτσι φαντά-

ζομαι τους μικρασιάτες!

Έχοντας λοιπόν πια τη γνώση και την επίγνωση του τι σημαίνει «καταγωγή από τη Σμύρνη», μόνο περηφάνεια γεμίζει την ψυχή μου και με καμάρι λέω σε όσους ρωτάνε για την καταγωγή μου ότι ο παππούς μου ήταν από τη Σμύρνη, τον Μπουρνόβα. Και θα διαπιστώσει εύκολα κανείς ότι σχεδόν κάθε σπίτι ελληνικό έχει μια ρίζα μικρασιάτικη.

Έπρεπε να περάσουν πολλά χρόνια, ώστε η μικρά ζύμη των περιφρονημένων Μικρασιατών προσφύγων της μαρτυρικής γης της Ιωνίας να ζυμώσει και να αναζωογονήσει όλο το φύραμα του Ελληνισμού της πατρικής γης, να φέρει έναν αέρα άλλου πολιτισμού και προόδου, να αποδιώξει τις προκαταλήψεις και να ομογενοποιήσει τους πληθυσμούς της Μακεδονίας και όχι μόνο.

Είναι πολλά που προσέφεραν οι Μικρασιάτες στην παλιά Ελλάδα. Με την ευγένεια, το ήθος, την εργατικότητα, την επιμονή και τα ταλέντα τους την βοήθησαν να επουλώσει πληγές που άνοιξε η καταστροφή του '22. Διακρίθηκαν σε ό,τι καταπιάστηκαν, στην λογοτεχνία, στις τέχνες, στις επιχειρήσεις. Ας θυμηθούμε κάποιους σπουδαίους Μικρασιάτες, όπως ο μεγάλος ποιητής Γ. Σεφέρης από τα Βουρλά, ο Φ. Κόντογλου και ο Ηλ. Βενέζης από το Αίβαλι, ο Αρ. Ωνάσης από τη Σμύρνη.

Κι εμείς οι σύγχρονοι Έλληνες ζώντας σε μια εποχή ακραίας τεχνολογικής προόδου, που έχει την τάση να οδηγεί στην λήθη κάθε ιστορική μνήμη, οφείλουμε να μελετούμε, να μαθαίνουμε και κυρίως να μη λησμονούμε την προσφορά και τη θυσία αυτών που πότισαν με το αίμα τους τα αγιασμένα χώματα της πατρίδας μας.

Ε.Φ.

Πορεία φωτός και μαρτυρίου (Γ')

Από αυτές τις δώδεκα ψυχές -τις καλοδιάθετες και προετοιμασμένες- θα ξεκινήσει ο Παύλος την ιεραποστολική του εργασία στην Έφεσο. Τους προσφέρει το χριστιανικό βάπτισμα αλλά και το άγιο χρίσμα με την επίθεση των αποστολικών χεριών του στα κεφάλια τους, όπως γινόταν στα χρόνια εκείνα. Κατόπιν απευθύνεται στους ιουδαίους της συναγωγής. Μα και αυτοί -όπως και οι ομοεθνείς τους στις άλλες πόλεις, όπου κήρυξε ο μεγάλος απόστολος- αποδεικνύονται σκληροτράχηλοι και απρόθυμοι να δεχθούν τη θεϊκή διδασκαλία του Ναζωραίου. Γι' αυτό ο Παύλος ξεχωρίζει από τη συναγωγή τους πιστούς μαθητές του Κυρίου και συνεχίζει τα κηρύγματά του στη σχολή κάποιου που ονομαζόταν Τύραννος. Πολυάριθμοι άνθρωποι ακούνε και εγκολπώνονται το μήνυμα της σωτηρίας που προσφέρει ο Χριστός. Όμως ο λόγος του Παύλου γίνεται δραστικότερος και αποτελεσματικότερος από τα θαύματα που επιτελεί. Ακόμη και τα μανδύλια με τα οποία σκουπίζει τον ιδρώτα του θαυματουργούν! Με ευλάβεια τα παίρνουν οι πιστοί χριστιανοί και τα τοποθετούν πάνω στους ασθενείς τους ή πάνω σε δυστυχείς ανθρώπους που βασανίζονται από πονηρά πνεύματα. Κι αυτοί θεραπεύονται!

Στην Έφεσο συνέβη να βρίσκονται επτά Ιουδαίοι εξορκιστές. Περιοδεύουν από τόπο σε τόπο και βγάζουν με εξορκισμούς τα δαιμόνια, όταν συναντούν ανθρώπους που τους διακατέχουν πονηρά πνεύματα. Σαν βλέπουν τη θαυματουργική δύναμη του μεγάλου αποστόλου, προσπαθούν να επικαλεστούν κι αυτοί το όνομα του Χριστού και του Παύλου,

για να εκβάλλουν το πονηρό πνεύμα από κάποιον άνθρωπο. Αλλ' όμως το δαιμόνιο τους απαντά: «Γνωρίζω τον Ιησού και ξέρω τον Παύλο. Εσείς όμως ποιο είστε;» Και ο δυστυχής άνθρωπος, κυριευμένος από το δαιμόνιο, ορμά με εχθρικές διαθέσεις εναντίον τους. Μόλις που καταφέρνουν να γλιτώσουν τη ζωή τους... Και γίνεται αυτό αφορμή περισσότεροι άνθρωποι να πιστέψουν στον Χριστό. Τη μετάνοιά τους την εκδηλώνουν με δημόσια εξομολόγηση των αμαρτημάτων τους. Κάποιοι μάλιστα από αυτούς, που προηγουμένως ασχολούνταν με τη μαγεία, μαζεύουν όλα τα μαγικά βιβλία τους και τα καίνε! Μέσα στη σωτήρια αυτή φωτιά καίγεται ο παλιός κόσμος της πλάνης και της σκοτεινής αμαρτίας και αναδύεται λαμπρός, αγνός και καθαρός ο νέος κόσμος της χάριτος, του φωτός και της αλήθειας!

Τρία ολόκληρα χρόνια διδάσκει ο Παύλος στην Έφεσο τον λόγο του Θεού. Εδώ συγγράφει και δύο σημαντικές επιστολές του: την Προς Γαλάτας και την Α' Προς Κορινθίους. Στην πρώτη συμβουλεύει τους χριστιανούς της Γαλατίας να μην επηρεάζονται από τους ιουδαίζοντες ψευδοδιδασκάλους, που απαιτούσαν από τους χριστιανούς να τηρούν την περιτομή και τις υπόλοιπες τυπικές διατάξεις του μωσαϊκού νόμου ως απαραίτητες για τη σωτηρία τους. Στη δεύτερη νουθετεί τους χριστιανούς της Κορίνθου να έχουν ενότητα μεταξύ τους και να ζουν με αγνότητα και ηθική καθαρότητα.

Αλλά δεν είναι δυνατό ένα τέτοιο άγιο και καρποφόρο έργο να μην περάσει πειρασμούς. Κάποιος Δημήτριος, κατασκευαστής ασημένιων ομοιωμάτων του ναού της Αρτέμιδος, ξεσηκώνει εναντίον του Αποστόλου Παύλου όλους τους τεχνίτες που καταγίνονται στην

εργασία αυτή. Ο λόγος είναι φανερός: Με την επέκταση του χριστιανικού κηρύγματος μειώνονται τα κέρδη τους... Αναστατώνουν λοιπόν όλη την πόλη, ξεσηκώνουν λαό πολύ, συλλαμβάνουν τον Γάιο και τον Αρίσταρχο, τους συνεργάτες του Παύλου, και ορμούν μέσα στο θέατρο της πόλης κραυγάζοντας για δυο ολόκληρες ώρες: «Μεγάλη η Άρτεμις Εφεσίων!» Χρειάζεται να επέμβει ο γραμματέας της Εφέσου, ένας από τους άρχοντες της πόλεως, για να καθησυχάσει το άτακτο πλήθος. Ο Παύλος όμως θεωρεί καλό να αποχωρήσει από την Έφεσο. Με πατρική στοργή αποχαιρετά τους αγαπητούς μαθητές του και αναχωρεί για την Ελλάδα. Οι Εκκλησίες που έχει ιδρύσει στην ευλογημένη ελληνική γη τον περιμένουν. Περιμένουν τον πρωτεργάτη της θείας αλήθειας να επισκεφθεί και πάλι τους πνευματικούς αγρούς που εκείνος πρωτόργωσε, για να τους ποτίσει για άλλη μια φορά με τον λόγο της αγάπης του και τον ιδρώτα του ιεραποστολικού μόχθου του.

Ελλάδα

«Διελθών τα μέρη εκείνα και παρακαλέσας αυτούς λόγω πολλώ...». Με αυτά τα λακωνικά, αλλά μεστά σε περιεχόμενο, λόγια περιγράφουν οι Πράξεις των Αποστόλων (κ', 2) την επίσκεψη του Αποστόλου Παύλου, για δεύτερη τώρα φορά, στην Ελλάδα μας. Βρισκόμαστε ήδη στο 57 μ.Χ. Οι Εκκλησίες της Νεαπόλεως, των Φιλίππων, της Θεσσαλονίκης, της Βέροιας, της Αθήνας, της Κορίνθου -δικά του πνευματικά δημιουργήματα, καρποί αγλαοί των δικών του κόπων- με ανείπωτη πνευματική αγαλλίαση υποδέχονται και πάλι τον ακούραστο στρατοκόπο του Χριστού. Αλλά η εδώ παραμονή του έμελλε να είναι σύντομη. Διαρκεί μόλις τρεις μήνες, αφού οι σκοτεινές πλεκτάνες των Ιουδαίων, που σχεδιάζουν να τον δολοφονήσουν, τον αναγκάζουν να κατευθυνθεί προς την Τρωάδα.

Μια ολόκληρη εβδομάδα παραμένει στην

Τρωάδα ο Παύλος. Την παραμονή της αναχωρήσεώς του -βράδυ Σαββάτου, ξημερώματα Κυριακής- μαζεύονται οι χριστιανοί για τη Θεία Λειτουργία. Ανείπωτη η ομορφιά της πρωτοχριστιανικής λατρείας μέσα στη μεγαλειώδη απλότητά της: ένα λιτό υπερώο, λαμπάδες αναμμένες, ψυχές νεοφώτιστες, με φλογερή την πίστη στον Χριστό, κι ένας Απόστολος του Κυρίου -διωγμένος απ' την κακία των ανθρώπων αλλά με γενναίο και απτόητο φρόνημα- να κηρύττει μέχρι τα βαθιά μεσάνυχτα για τη δύναμη του αναστημένου Λυτρωτή! Στιγμές κατανυκτικές, συγκινητικές... Μα ξάφνου μια σπαρακτική κραυγή διακόπτει την ιερή μυσταγωγία. Ο νεαρός Εύτυχος, που καθόταν στο περβάζι του παραθύρου, νύσταξε, έγειρε το σώμα του και έπεσε από το τρίτο πάτωμα... Ο Απόστολος Παύλος κατεβαίνει στο ισόγειο, παίρνει στην αγκαλιά του το νεκρό σώμα του Εύτυχου και... το θαύμα γίνεται. Ο Εύτυχος δεν είναι πια νεκρός. Ο Εύτυχος ζει και δοξάζει τον Θεό! Και η ιερή σύναξη συνεχίζεται μέχρι την αυγή...

Την επόμενη μέρα ο Παύλος, παρ' όλο τον κόπο της ολονύκτιας αγρυπνίας, ξεκινά για οδοιπορικό ταξίδι εικοσιπέντε χιλιομέτρων. Η ακατάβλητη θέλησή του και η ακλόνητη προσήλωσή του στο όραμα της ιεραποστολής τον κάνουν να αψηφά την κούραση και του αναπτερώνουν τις ψυχικές δυνάμεις. Φτάνει στην Άσσο, όπου τον περιμένουν οι συνεργάτες του: Σώπατρος, Αρίσταρχος, Σεκούνδος, Γάιος, Τιμόθεος, Τυχικός, Τρόφιμος, Λουκάς. Μια ευλογημένη χριστιανική συντροφιά! Μια αγία ομάδα αγώνων ιεραποστολικών! Με καράβι αναχωρούν για τη Μυτιλήνη. Κατόπιν περνούν στη Χίο, πλέονουν κοντά στη Σάμο, φτάνουν στο Ακρωτήριο Τρωγύλιο και καταλήγουν στη Μίλητο.

Βορειότερα της Μιλήτου βρίσκεται η Έφεσος. Η αποστολική καρδιά του Παύλου διατηρεί πλήθος ιερών αναμνήσεων από την πόλη αυτή, όπου για τρία ολόκληρα χρόνια

διακόνησε το έργο τού ευαγγελισμού των ανθρώπων «μετά πάσης ταπεινοφροσύνης και πολλών δακρύων...» (Πράξ. κ', 19). Καλεί λοιπόν τους πρεσβυτέρους της Εκκλησίας της Εφέσου στη Μίλητο. Η ατμόσφαιρα είναι φορτισμένη. Τα λόγια του μεγάλου αποστόλου στοργικά και πατρικά. Οι νουθεσίες του φωτισμένες και καθοδηγητικές. Και η κατακλείδα: όλοι γονατίζουν και προσεύχονται. Προσεύχομαι θερμά με δάκρυα καυτά, με λυγμούς ασυγκράτητους. Οι πρεσβύτεροι αυθόρμητα πέφτουν στον τλαιπωρημένο απ' τις μαρτυρικές κακουχίες τράχηλο του διδασκάλου και πατέρα τους και τον ασπάζονται, τον καταφιλούν με στοργή περισσή και σεβασμό απέραντο. Μετά ο Παύλος αναχωρεί...

Το καράβι με τον ιεραποστολικό όμιλο περνά από την Κω και τη Ρόδο και φθάνει στα Πάταρα. Εκεί ο απόστολος και οι σύντροφοί του επιβιβάζονται σε άλλο πλοίο, που τους φέρνει στην Τύρο της Συρίας. Για επτά μέρες μένουν μαζί με τους χριστιανούς της Τύρου. Ο αποχαιρετισμός ανακαλεί στη μνήμη τις συγκινητικές σκηνές στη Μίλητο. Γονυπετείς οι χριστιανοί στην ακρογιαλιά προσεύχονται δακρυσμένοι για τον απόστολό τους. Και τον προπέμπουν...

Από την Τύρο ο Παύλος με τους συνεργάτες του ταξιδεύουν στην Πτολεμαΐδα, απ' εκεί στην Καισάρεια της Παλαιστίνης και κατόπιν στα Ιεροσόλυμα. Όμως το Πνεύμα το Άγιο στέλνει μηνύματα στον Απόστολο Παύλο με ανθρώπους που έχουν χάρισμα προφητικό. Οι χριστιανοί της Τύρου και στην Καισάρεια οι τέσσερις προφήτιδες θυγατέρες του διακόνου Φιλίππου, καθώς επίσης ο προφήτης Άγαβος τον προειδοποιούν ότι στα Ιεροσόλυμα τον περιμένουν δεινά μεγάλα. Όμως αυτός προχωρεί ατρόμητος, με πίστη ακλόνητη στην πρόνοια και την αγάπη του Θεού.

Η τρίτη ιεραποστολική του περιοδεία έχει ολοκληρωθεί. Κατά τη διάρκειά της έχει συγ-

γράψει και δύο άλλες σημαντικές επιστολές του: τη Β' Προς Κορινθίους και την Προς Ρωμαίους. Τώρα τον περιμένουν μακρόχρο-νες φυλακίσεις, βαρείες αλυσίδες, ναυάγια φοβερά. Δεν του είναι άλλωστε άγνωστες τέτοιες εμπειρίες. Μόνο που σ' αυτή τη φάση της ζωής του θα επισφραγιστούν με το άλικο αίμα του μαρτυρικού του θανάτου στη Ρώμη.

Παύλος, ο απόστολος των εθνών! Ναι, μα πιο πολύ ο απόστολος-καύχημα του έθνους των Ελλήνων. Ξεκίνησε από την πονεμένη ελληνική μεγαλόνησο της Κύπρου μας, διάβηκε τα χιλιοβασανισμένα χώματα της ελληνικότατης Μικρασίας μας και έφτασε στην κυρίως Ελλάδα φέρνοντάς μας το ιλαρό φως του Χριστού μας. «Σ' ευχαριστούμε, μεγάλε απόστολε της εσταυρωμένης Αγάπης. Εμείς, οι Έλληνες του σήμερα, σε παρακαλούμε να πρεσβεύεις προς τον Κύριο -που εσύ μας έμαθες να Τον λατρεύουμε και να Τον αγαπούμε- να μας χαρίσει κάτι από τη δική σου ιεραποστολική φλόγα. Για να αξιωθούμε κι εμείς να γίνουμε απόστολοι δικοί Του, να φέρουμε το λυτρωτικό μήνυμα της αγάπης Του στους συνανθρώπους μας που προσμένουν την ανατολή του μεγάλου Ήλιου της Αλήθειας και της Δικαιοσύνης στον ορίζοντα της καρδιάς τους. Αμήν.»

(*Αρχιμ. Ανδρέα Περδίκη, εκδ. Ορθ. Ιεραπ. Αδελφότητας «Ο Καλός Ποιμήν», Λευκωσία 2014*)

Μια εκδρομή στο δάσος

►Ήταν πρωί άνοιξης. Ο ουρανός είχε ένα όμορφο γαλάζιο χρώμα με λίγα άσπρα σύννεφα. Ήταν ιδανική μέρα για εκδρομή, τουλάχιστον έτσι φαινόταν...

Ξεκινήσαμε πρωί και το δροσερό αεράκι μάς έφτιαχνε τη διάθεση. Αποφασίσαμε να πάμε μία βαρκάδα στον ποταμό. Στην αρχή ήταν μία μαγευτική εμπειρία. Δυστυχώς όμως, όταν κοντεύαμε στον προορισμό μας, ο ουρανός σκοτεινίασε, ο καιρός χάλασε, το ποτάμι αγρίεψε και μας παρέσυρε μακριά από την ακτή, σέρνοντάς μας προς τους καταρράκτες...

Ευτυχώς, εκείνη τη στιγμή, ανέλπιστα, εμφανίστηκαν οι σωτήρες μας: ήταν μία άλλη ομάδα εξερευνητών, που με τη βοήθεια ενός σχοινού κατάφεραν να μας τραβήξουν έξω! Μας βοήθησαν να βρούμε ένα καταφύγιο και να ζεσταθούμε. Μείναμε εκεί ώσπου να περάσει η καταιγίδα. Νομίζαμε ότι η περιπέτεια είχε τελειώσει, αλλά κάναμε λάθος!

Μόλις βγήκαμε έξω από το καταφύγιο ακούσαμε ένα δυνατό σκούξιμο. Ακολουθήσαμε τον ήχο και προς μεγάλη μας έκπληξη καταλάβαμε ότι προερχόταν από ένα μικρό λαγό, που είχε χτυπήσει το πόδι του... Τον πήραμε μαζί μας στο καταφύγιο και με τη βοήθεια ενός κουτιού πρώτων βοηθειών κατα-

φέραμε να του απαλύνουμε τον πόνο. Έπειτα συμφωνήσαμε ότι η καλύτερη ιδέα ήταν να τον πάρουμε μαζί μας γυρίζοντας στην πόλη και να τον πάμε σε ένα κτηνίατρο. Άλλωστε είχε αρχίσει να βραδιάζει και το μαγευτικό χρώμα του ηλιοβασιλέματος είχε αρχίσει να ξεπροβάλλει στον ουρανό...

Ελένη Αγγελή, Β΄ Γυμνασίου

►Μία φθινοπωρινή δροσερή μέρα ξεκινήσαμε με τους φίλους μου, τον Φώτη, τον Χρήστο και τον Μάρκο, για μία εκδρομή στο βουνό. Όταν φτάσαμε στους πρόποδες και πριν την ανάβαση κάναμε έλεγχο στα πράγματά μας: σκηνές, νερό, τροφή, σουγιάδες, χοντρά ρούχα για το βράδυ, μπότες και πάνω από όλα καλή διάθεση. Όλα ήταν εκεί!

Ξεκινήσαμε λοιπόν τον δύσβατο δρόμο μέχρι την κορυφή. Χρειάστηκε να κάνουμε δύο στάσεις. Η πρώτη ήταν για ξεκουράση, ενώ η δεύτερη για να περιθάλψουμε ένα τραυματισμένο πουλάκι.

Μόλις φτάσαμε στην κορυφή του βουνού μείναμε όλοι άφωνοι. Η θέα από εκεί ψηλά ήταν απίστευτη! Βλέπαμε την πόλη μας και τις δύο μεριές του Ισθμού. Μείναμε αρκετά θαυμάζοντας τη θέα. Αργότερα βρήκαμε ένα ξέφωτο για να κατασκηνώσουμε. Στήσαμε τις σκηνές και κατάκοποι κάτσαμε να φάμε. Κόντευε πια απόγευμα. Αφού ξεκουραστήκαμε λίγο και αναλάβαμε δυνάμεις είχε έρθει η ώρα για εξερεύνηση. Αφήσαμε το πουλάκι να ξεκουραστεί, του βάλουμε και λίγο φαγητό και φύγαμε.

Ο περίπατος μέσα στο δάσος ήταν πολύ όμορφος. Ένα δροσερό αεράκι μάς διαπερνούσε. Τα πουλιά κελαηδούσαν. Είδαμε και πολλά ζώακια: ένα σκαντζόχοιρο, δύο σκιουράκια

και έναν πολύ όμορφο αετό, που καθόταν περήφανος στην κορυφή του βουνού πάνω σε ένα βράχο. Είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει, οπότε επιστρέψαμε. Φάγαμε και πέσαμε για ύπνο. Κοιμηθήκαμε γρήγορα, καθώς η μέρα μας ήταν κουραστική και γεμάτη εντυπώσεις.

Το επόμενο πρωινό πήραμε σιγά-σιγά τον δρόμο της επιστροφής. Κατεβήκαμε σχετικά γρήγορα, αφού ήμασταν πιο εξοικειωμένοι

με τα μονοπάτια του δάσους. Όταν φτάσαμε στην πόλη, τρέξαμε στα σπίτια μας για να διηγηθούμε την περιπέτειά μας στους γονείς μας.

Ήταν πολύ ωραία! Νιώθω πολύ χαρούμενος και ευχαριστημένος. Ελπίζω στο μέλλον να έχω την ευκαιρία για μία ακόμη τέτοια εκδρομή.

Βαγγέλης Χατήρας, Β' Γυμνασίου

Ένα παραμύθι για την εργατικότητα

Ήταν κάποτε ένας γέροντας πατέρας που είχε δύο γιους. Ο ένας γιος ήταν εργατικός και βοηθούσε τον πατέρα του, ενώ ο άλλος ήταν τεμπέλης και αδιάφορος και δεν του άρεσε να εργάζεται. Ο πατέρας είχε μεγάλη περιουσία και πολλά κτήματα. Κάποτε αρρώστησε βαριά και πέθανε.

Οι γιοι του μοιράστηκαν την περιουσία. Ο εργατικός γιος δούλεψε ασταμάτητα. Αύξησε την περιουσία του και είχε όλα τα καλά του κόσμου. Ο άλλος γιος του όμως, δυστυχώς, λόγω της τεμπελιάς του άρχισε σιγά σιγά να χάνει την περιουσία του. Χρωστούσε χρήματα στους εργάτες του και στο τέλος έφτασε στο σημείο να ζητιανεύει. Έτσι, άρχισε να μισεί τον πλούσιο αδερφό του, γιατί θεωρούσε πως είναι πιο τυχερός από αυτόν.

Ένα βράδυ ο φτωχός πλέον γιος ονειρεύτηκε τον πατέρα του να του λέει με δάκρυα στα μάτια πως ήταν λυπημένος γι' αυτή την κατάσταση του. Τον συμβούλεψε να αλλάξει τρόπο ζωής και να σταματήσει να είναι τεμπέλης.

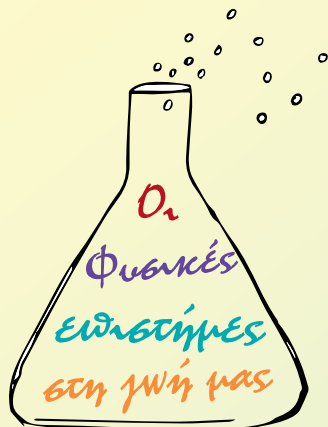

Του έλεγε πως ο αδερφός του πρόκοψε στη ζωή του γιατί ήταν εργατικός και τίμιος και εκτιμούσε όσα είχε κληρονομήσει. Ο γιος πετάχτηκε τρομαγμένος από το όνειρο που είδε και άρχισε να κλαίει, καθώς σκεφτόταν πόσο πληγωμένος θα ένιωθε ο πατέρας του για εκείνον.

Την επόμενη μέρα ετοιμάστηκε πρωί-πρωί και πήγε να δουλέψει. Άρχισε να μαζεύει χρήματα και να ξαναγοράζει τα κτήματα που είχε χάσει. Αύξησε την περιουσία του και ήταν πολύ καλός και δίκαιος με τους εργάτες του. Γύριζε το βράδυ στο σπίτι του κουρασμένος αλλά χαρούμενος που είχε καταφέρει τόσα πολλά.

Έτσι ο τεμπέλης γιος άλλαξε τρόπο ζωής και μάλιστα κατάφερε να ξεπεράσει σε προκοπή τον αδερφό του! Κατάλαβε πως δεν είναι θέμα τύχης το να προοδεύει κάποιος στη ζωή του, όπως πίστευε πρώτα. Χρειάζεται πείσμα, υπομονή και εργατικότητα, ώστε ο άνθρωπος να καταφέρνει όσα επιθυμεί.

Βασ. Μαρινού, Α' Γυμνασίου

Φυτικό Κύτταρο: ειδικότητες & ...καλλιτεχνία!

Κύτταρο! Η βασική μονάδα της ζωής! Όλοι οι οργανισμοί αποτελούνται από ένα ή περισσότερα κύτταρα. Τα φυτικά και τα ζωικά κύτταρα έχουν πολλές ομοιότητες όπως είναι ο πυρήνας, η πλασματική μεμβράνη, το κυτταρόπλασμα και κάποιες ακόμα που είδαμε στην τάξη. Όταν όμως παρατηρούμε καλύτερα το φυτικό κύτταρο βλέπουμε και κάποια οργανίδια που δεν τα συναντάμε στα ζωικά. Αυτά είναι το κυτταρικό τοίχωμα, το χυμοτόπιο και οι χλωροπλάστες...

Οι μαθητές της Β' γυμνασίου, αφού μελετήσαμε τον ρόλο του κάθε οργανιδίου

και την σημασία του για το κύτταρο κληθήκαμε να κατασκευάσουμε το δικό μας φυτικό κύτταρο. Εργαστήκαμε με μεράκι και φαντασία και το αποτέλεσμα ήταν πολύ ικανοποιητικό! Προσέξαμε κάθε λεπτομέρεια στην δομή του κυττάρου και την αποδώσαμε όσο πιο πιστά μπορούσαμε... Με λίγη φαντασία ακόμη, τα κύτταρα θα άρχιζαν να φωτοσυνθέτουν! Συγχαρητήρια παιδιά!

Επιμέλεια: κ. Εντ. Σακελλαρίου,
Εκπ/κός

Οι σπιθές του Πυρσού

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Η ακροστιχίδα σχηματίζει το όνομα μιας ελληνικής πόλης που καταστράφηκε από τον Ρωμαίο ύπατο Μόμμιο.

1. -----
2. -----
3. -----
4. -----
5. -----
6. -----
7. -----
8. -----

1. Βρίσκεται στη Δανία.
2. Ποταμός της Ν. Αμερικής
3. Πολύτιμη πέτρα
4. Ποταμός του Ισραήλ
5. Είναι κι αυτό λίπασμα.
6. Γυναίκα του Ιουστινιανού
7. Χώρα της Κεντρικής Ευρώπης
8. Πρωτεύουσα της Σουηδίας

ΤΑ ΕΦΤΑ ΖΕΥΓΑΡΙΑ

Καθεμιά από τις επτά εικόνες της πρώτης στήλης αντιστοιχεί σε μια εικόνα της δεύτερης. Αν βρεις την κανονική αντιστοιχία, τότε τα γράμματα των εικόνων της δεξιάς στήλης, διαβάζοντάς τα στη νέα τους σειρά, θα σου δώσουν το όνομα ενός τουριστικού νησιού μας.

Ανέυδοτα

► Ένας βιολιστής παγιδεύεται στη ζούγκλα. Κάποια στιγμή τον περιτριγυρίζει μια αγέλη λιονταριών. Ο μουσικός βγάζει το βιολί του κι αρχίζει να παίζει, οπότε τα λιοντάρια ημερεύουν κι αρχίζουν να χορεύουν. Ξαφνικά, έρχεται ένα άλλο και, χραπ, τον κατασπαράζει! Τότε τα άλλα λένε:

-Δεν το λέγαμε ότι θα έρθει το κουφό και θα τον φάει;

► -Καλημέρα σας, κυρία, είμαι κουρδιστής πιάνων.
-Μα δεν σας κάλεσα να έρθετε!

-Το ξέρω, κυρία μου. Με κάλεσαν όμως οι γείτονές σας!

Λύσεις προηγούμενου τεύχους

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

Οριζόντια: 1.ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ 2.ΛΑΕ - ΕΑΡ 3.ΗΤΤΑ - ΞΕΡΑ 4.ΘΑΡΣΕΙΤΕ 5.ΑΤ - ΣΗΜΑ 6.ΝΑΔΗΡ 7. ΑΝΑΡΡΩΣΗΣ

Κάθετα: 1.ΑΛΗΘΙΝΑ 2.ΝΑΤΑ - ΑΝ 3.ΤΕΤΡΑΔΑ 4.ΑΣΤΗΡ 5.ΣΕ - ΡΡ 6.ΤΑΞΙΣ 7.ΑΡΕΤΗ 8.ΡΕΜ 9.ΗΠΑ - ΣΤΑ

ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΑ

Θα τους τοποθετήσουμε στις πλευρές ενός οκταγώνου.

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ - ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

στο κέντρο της Κορίνθου!

εκπαιδευτήρια

«ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

Μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική πρόταση

Σε χαρούμενο & οικογενειακό περιβάλλον παρέχουν σε παιδιά ηλικίας 2,5 - 6 χρονών ένα πλούσιο παιδαγωγικό πρόγραμμα βασισμένο στις ελληνορθόδοξες αξίες.

Αγωγή

Προσεγγίζουμε τις αξίες και τα πρότυπα της πίστης και της ιστορίας μας.

Δράση

Καλλιεργούμε ποικίλες δεξιότητες και κλίσεις.

Γνώση

Γνωρίζουμε τον κόσμο με παιδαγωγικό παιχνίδι και ενεργητική μάθηση.

www.apostolospavlos.gr

Πυλαρινού 76 (πεζόδρομος Δημοτ. Βιβλιοθήκης), Κόρινθος

Τηλ.: 27411-81200, 27410-29663 & 6932 402393